

SOSTEn eduskuntavaalitavoite 3

Turvataan yhdenvertaiset, asiakaslähtöiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveystalvelut koko maassa

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on välttämätön palvelujärjestelmän yhdenvertaisuuden, perusoikeuksien toteutumisen ja kestävän kustannustason turvaamiseksi. Perustason sosiaali- ja terveydenhuoltoa on vahvistettava. Asiasta on tehtävä päätökset tulevalla hallituskaudella.

SOSTE

KIRJAUKSET HALLITUSOHJELMAAN:

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistustyö tehdään parlamentaarisesti.
- Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirretään kuntia selkeästi suuremmille alueille.
- Perustason sosiaali- ja terveydenhuoltoa vahvistetaan.
- Monikanavarahoitusta yksinkertaistetaan ja haitallinen osa-optimointi estetään.
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnoista on huolehdittava ja sosiaali- ja terveysjärjestöt on otettava huomioon yhtenä tärkeänä voimavarana.
- Uudistuksessa on alusta asti tunnistettava sote-palveluiden ja järjestöjen tuottaman matalan kynnyksen auttamistyön yhdyspinnat.
- Asiakkaan asemaa ja itsemääräämisoikeutta vahvistetaan laajentamalla palvelusetelijärjestelmää ja ottamalla käyttöön henkilökohtainen budjetti.

Nykyinen pirstaleinen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä ei turvaa riittäviä sote-palveluja asuinpaikasta riippumatta. Eri väestöryhmien väliset ja alueelliset erot sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuudessa ovat isot ja eriarvoisuus on kasvanut.

Isojen reformien tekeminen ei ole mahdollista ilman laajaa, parlamentaarista valmistelua.

Mikäli esitykset vammaispalvelulaiksi ja asiakasmaksulaiksi raukeavat, ne on uusittava heti hallituskauden alussa ja vietävä päätökseen mahdollisimman nopeasti.

Uudistuksen perustavoitteiden tulee olla selkeät

Ensi vaalikaudella hallinnollisissa uudistuksissa on keskityttävä sosiaali- ja terveyspalveluihin. Ensin rakenteesta ja sitten rahoitusratkaisuihin päättäminen on edelleen hyvä etenemistapa.

Palveluiden yhdenvertaisuuden kannalta sote-palvelut on järjestettävä riittävän isoilla, nykyistä selkeästi suuremmilla alueilla, esim. vapaaehtoiset sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät. Jatkovalmistelussa tulee selvittää kysymys kuntien roolista palveluntuottajana. Valmistelussa on otettava huomioon alueiden erilaisuus ja asiantuntijoiden näkemykset alueiden määrästä.

Jo nyt alueilla on tehty paljon työtä sote-uudistuksen eteen. Valmistelua alueilla on syytä jatkaa ja sille on turvattava edellytykset.

Keskeistä kustannusten hillitsemiseksi on luoda rahoitusmalli, joka estää ylikompensaatiot, kulujen siirtämisen toisen maksettavaksi sekä ohjaa oikea-aikaiseen ja riittävään hoitoon.

Perustasoa on vahvistettava

Nykyisen perustason terveydenhoitomme ongelmana on, ettei palveluiden saatavuus ja hoitoon pääsy ole yhdenvertainen koko maassa. Tämä ilmenee erityisesti terveyskeskuslääkärin vastaanotolle pääsyssä ja heikommassa asemassa olevien pääsyssä palveluiden piiriin.

Erityisesti perusterveydenhuoltoa ja sosiaalihuoltoa on vahvistettava. Vain siten on mahdollista nopeuttaa hoitoon pääsyä ja vähentää erityistason kustannuksia.

Hyvinvointi- ja terveyseroja kavennetaan parhaiten panostamalla sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, ennaltaehkäisyyn, oikea-aikaisiin palveluihin ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatioon. Peruspalveluiden, hoidon ja hoivan kehittämistä sekä hoitoketjujen sujuvoittamista on jatkettava koko ajan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kuntoutuksen merkitykseen ihmisten toimintakyvyn kannalta. Palveluiden laatu ja hoivan taso on turvattava riittävällä henkilöstömäärällä.

Perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon kytköstä on vahvistettava toimintatapoja uudistamalla. Uudistuksessa tulee huolehtia sosiaali- ja terveyspalvelujen ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinnoista ja ottaa tässä sosiaali- ja terveysjärjestöt huomioon yhtenä tärkeänä voimavarana. Samoin alusta asti on tunnistettava sote-palveluiden ja järjestöjen tuottaman matalan kynnyksen auttamistyön yhdyspinnat.

Esimerkiksi palveluseteleillä ja henkilökohtaisen budjetilla voidaan edistää asiakkaan valinnanvapautta. Valintojen tekemiseksi tarvitaan tukea ja asiantuntevaa ohjausta ja neuvontaa. Suomessa tarvitaan edelleen myös yksityisiä ja kolmannen sektorin toimijoita tuottamaan palveluita, mutta julkisella vallalla on aina oltava yksiselitteinen vastuu siitä, että palvelujärjestelmä on yhdenvertainen.